

Hoofd-halskanker in een vergevorderd stadium: Factoren gerelateerd aan uitstel in het zoeken van een diagnose

X.D.R. Brouha

In de laatste decennia is er een toename van het aantal patiënten met een kwaadaardige tumor in het hoofd-halsgebied. Vooral de incidentie van tumoren in een vergevorderd stadium is toegenomen. Deze toename van grote tumoren vormt een steeds groter probleem, aangezien de behandeling van grote tumoren veel uitgebreider en kostbaarder is. Vroegtijdige opsporing is belangrijk om de prognose en de kwaliteit van leven te kunnen verbeteren. Een factor die vroege detectie verhindert, is vertraging in de diagnostiek van de tumor. Deze vertraging kan optreden in verschillende stadia van het diagnostisch traject. De patiënt, maar ook de arts kan verantwoordelijk zijn voor vertraging in diagnostiek en behandeling. In ons onderzoek hebben 117 patiënten met een larynxcarcinoom, 55 patiënten met een oro- of hypofarynxcarcinoom en 134 patiënten met een mondholte carcinoom geparticipeerd. In totaal waren er 207 patiënten met een kleine (T1-T2) tumor en 99 patiënten met een grote (T3-T4) tumor. Alle patiënten werden voor de behandeling geïnterviewd. Uit onze studie blijkt dat mensen met een hoofdhalstumor laat medische hulp zoeken. Meer dan een kwart van de patiënten wacht langer dan drie maanden. Deze groep heeft vaker een grote tumor. Er blijkt ook een duidelijk verband te bestaan tussen vertraging veroorzaakt door de patiënt en het stadium van de tumor bij patiënten met een mondholte of pharynxcarcinoom. Bij patiënten met een larynxcarcinoom werd dit verband niet gevonden.

Patiënten interpreteerden hun symptomen vaak als iets onschuldigs zoals een verkoudheid/infectie of problemen met hun gebit. Ook wisten de meeste patiënten niet dat roken en alcoholconsumptie risicofactoren zijn voor het krijgen van hoofd-halstumoren. Het onschuldige karakter of omdat het symptoom hen niet irriteerde waren vaak redenen om een medisch consult uit te stellen. Andere patiënten vertelden dat ze niet gauw naar een dokter gingen of ze vertelden dat ze hun klacht hadden genegeerd. Het persisterende karakter van de symptomen of het verergeren van een symp-

toom was aanleiding om uiteindelijk een arts te bezoeken. Ook het krijgen van een nieuwe klacht, zoals een zwelling in de hals of oorpijn, was een reden om de huisarts te bezoeken. Ook door een onjuiste interpretatie van symptomen door de huisarts ontstond vertraging in de diagnostiek. Wanneer er bij het eerste consult geen verdenking op een tumor bestond, werden patiënten die zich presenteerden met heesheid of slikklachten na gemiddeld 2 maanden en patiënten met een zere keel pas na 3 maanden verwezen naar een specialist. Deze groep patiënten werd in eerste instantie behandeld met medicijnen of kreeg een expectatief beleid. Patiënten met grote tumoren vertonen significant minder professionele vertraging dan patiënten met kleine tumoren. Dit komt omdat het diagnosticeren van een grote tumor over het algemeen eenvoudiger is. Patiënten die excessief drinken en roken vertoonden significant minder vertraging. Klachten van deze risicogroep worden waarschijnlijk eerder in verband gebracht met een hoofd-halstumor.

Geconcludeerd kan worden dat patiëntvertraging en vertraging in het verwijzen van een patiënt met hoofd-halskanker regelmatig voorkomt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door onbekendheid met de risicofactoren en specifieke tumorsymptomen van hoofd-halskanker. Het verdient daarom aanbeveling om de bevolking en in het bijzonder de risicogroep van zware drinkers en rokers, voor te lichten over de symptomen veroorzaakt door hoofd-halskanker en het verloop en de duur ervan, de risicofactoren en de voordelen van vroege detectie.

Samenvatting van het proefschrift "Advanced stage head and neck cancer: Factors related to delay in seeking a diagnosis", X.D.R. Brouha.

Verdedigd op 14 november 2005 te Utrecht.

Promotors: Prof. dr. G.J. Hordijk en

Prof. dr. J.A.M. Winnubst

X.D.R. Brouha
Universitair Medisch
Centrum Utrecht
Afdeling KNO
Heidelberglaan 100
3508 GA Utrecht